

Downloaded via the EU tax law app / web

SODBA SODIŠ?A (veliki senat)

z dne 21. aprila 2015(*)

„Neizpolnitev obveznosti države – Davek na dodano vrednost – Šesta direktiva 77/388/EGS – Direktiva 2006/112/ES – ?lena 132(1)(a) in 135(1)(h) – Oprostitve – Javne poštnе službe – Poštnе znamke – Direktiva 97/67/ES“

V zadevi C?114/14,

zaradi tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti države na podlagi ?lena 258 PDEU, vložene 10. marca 2014,

Evropska komisija, ki jo zastopata J. Enegren in L. Lozano Palacios, agenta, z naslovom za vro?anje v Luxembourg,

tože?a stranka,

proti

Kraljevini Švedski, ki jo zastopata U. Persson in A. Falk, agentki,

tožena stranka,

SODIŠ?E (veliki senat),

v sestavi V. Skouris, predsednik, K. Lenaerts, podpredsednik, M. Ileši?, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, J.?C. Bonichot (poro?evalec), S. Rodin, predsedniki senata, K. Jürimäe, predsednica senata, A. Rosas, E. Juhász, A. Borg Barthet, J. Malenovský in E. Levits, sodniki,

generalni pravobranilec: M. Wathelet,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

1 Evropska komisija s tožbo Sodiš?u predlaga, naj ugotovi, da Kraljevina Švedska s tem, da opravljanja storitev javnih poštnih služb, razen prevoza potnikov in telekomunikacijskih storitev, in dobav blaga v zvezi z opravljanjem teh storitev ter dobav poštnih znamk po nominalni vrednosti, ki se uporabljajo za poštnе storitve na nacionalnem ozemlju, ni oprostila pla?ila davka na dodano vrednost (v nadaljevanju: DDV), ni izpolnila obveznosti, ki jih ima na podlagi ?lenov 132(1)(a) in 135(1)(h) Direktive Sveta 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (UL L 347, str. 1, v nadaljevanju: Direktiva 2006/112).

Pravni okvir

Direktiva 2006/112

2 Naslov IX Direktive 2006/112, naslovljen „Oprostitve“, zajema poglavje 2 z naslovom „Oprostitve za določene dejavnosti, ki so v javnem interesu“. Člen 132, ki je v tem naslovu, v odstavku 1(a) določa:

„Države članice oprostijo naslednje transakcije:

(a) opravljanje storitev javnih poštnih služb, razen prevoza potnikov in telekomunikacijskih storitev, ter dobavo blaga v zvezi z opravljanjem teh storitev.“

3 Člen 135 Direktive 2006/112, ki je v naslednjem poglavju, naslovljenem „Oprostitve za druge dejavnosti“, v odstavku 1(h) določa:

„Države članice oprostijo naslednje transakcije:

[...]

(h) dobave poštnih znamk po nominalni vrednosti, ki se uporabljajo za poštno storitve na njihovem ozemlju, fiskalnih znamk ter drugih podobnih znamk.“

4 Določbi, navedeni v točkah 2 in 3 te sodbe, sta identični prej veljavnim določbam člena 13(A)(1)(a) in (B)(e) Šeste direktive 77/388/EGS z dne 17. maja 1977 o usklajevanju zakonodaje držav članic o prometnih davkih – Skupni sistem davka na dodano vrednost: enotna osnova za odmero (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 9, zvezek 1, str. 23), ki je bila z Direktivo 2006/112 razveljavljena in nadomeščena.

Direktiva 97/67/ES

5 Direktiva 97/67/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 1997 o skupnih pravilih za razvoj notranjega trga poštnih storitev v Skupnosti in za izboljšanje kakovosti storitve (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 3, str. 71), kakor je bila spremenjena z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2002/39/ES z dne 10. junija 2002 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 4, str. 316) (v nadaljevanju: Direktiva 97/67), v skladu s členom 1 določa med drugim skupna pravila o izvajanju univerzalne poštno storitve v Evropski skupnosti in o merilih, ki določajo storitve, ki so lahko rezervirane za izvajalce univerzalne storitve.

6 Člen 3(1) Direktive 97/67 tako določa:

„Države članice zagotovijo, da lahko uporabniki koristijo pravico do univerzalne storitve, ki vključuje stalno izvajanje poštnih storitev predpisane kakovosti na vseh točkah dostopa na njihovem ozemlju po dostopnih cenah za vse uporabnike.“

7 Člen 4 Direktive 97/67 določa:

„Vsaka država članica zagotovi, da je izvajanje univerzalne storitve zajemeno in obvesti Komisijo o ukrepih, ki jih je izvedla za izpolnitev te obveznosti, predvsem pa sporoči identiteto izvajalca(-ev) univerzalne storitve. V skladu z zakonodajo Skupnosti vsaka država določi obveznosti in pravice, ki jih ima(-jo) izvajalec(-ci) univerzalne poštno storitve, in jih objavi.“

Predhodni postopek in postopek pred Sodiščem

8 Komisija je 10. aprila 2006 na Kraljevino Švedsko naslovila uradni opomin, v katerem ji je o?itala, da ni izpolnila obveznosti, ki jih ima v skladu s ?lenom 13(A)(1)(a) in (B)(e) Šeste direktive 77/388, ker niti opravljanja storitev javnih poštних služb, razen prevoza potnikov in telekomunikacijskih storitev, in dobav blaga v zvezi z opravljanjem teh storitev niti dobav poštних znamk po nominalni vrednosti, ki se uporabljajo za poštne storitve na nacionalnem ozemlju, ni oprostila pla?ila davka na dodano vrednost.

9 Z dopisom z dne 7. junija 2006 so švedski organi odgovorili na ta opomin in zavrnilo o?itek, da niso izpolnili obveznosti iz Šeste direktive 77/388.

10 Komisija, ki s tem odgovorom ni bila zadovoljna, je z dopisom z dne 18. julija 2007 na Kraljevino Švedsko naslovila obrazloženo mnenje, s katerim jo je pozvala, naj svoje obveznosti izpolni v roku dveh mesecev od prejjetja tega mnenja.

11 Kraljevina Švedska je z dopisom z dne 17. septembra 2007 odgovorila na obrazloženo mnenje in trdila, da se oprostitev storitev javnih poštних služb, ki je v Direktivi 2006/112 ubesedena enako kot v Šesti direktivi 77/388, na švedskem trgu ne uporablja, ker takih storitev na njem ni.

12 Ker je Komisija menila, da stališ?e te države ?lanice ni zadovoljivo, se je odlo?ila pri Sodiš?u vložiti to tožbo.

13 Kraljevina Švedska je na podlagi ?lena 16, tretji odstavek, Statuta Sodiš?a Evropske unije zahtevala, naj Sodiš?e zaseda v velikem senatu.

Tožba

Prvi o?itek: nepravilen prenos ?lena 132(1)(a) Direktive 2006/112

Trditve strank

14 Komisija trdi, da bi morala Kraljevina Švedska v skladu z Direktivo 97/67 storitve, razen prevoza potnikov in telekomunikacijskih storitev, in dobave blaga v zvezi z njimi, ki jih mora opravljati Posten AB, oprostiti pla?ila DDV.

15 Trdi, da so storitve, ki jih opravlja izvajalec univerzalne storitve v skladu z obveznostmi, ki jih ima na podlagi ?lenov od 3 do 6 Direktive 97/67, zajete s pojmom „storit[ve] javnih poštних služb“ v smislu ?lena 132(1)(a) Direktive 2006/112.

16 V zvezi s tem navaja, da je bila Posten AB, ki je družba zasebnega prava, dolo?ena za izvajalca univerzalne poštne storitve na Švedskem. V utemeljitev te trditve se Komisija opira na spor med Posten AB in švedsko upravo za pošto in telekomunikacije v zvezi z odlo?itvijo te uprave, da dovoljenje družbe Posten AB za opravljanje poštne storitve veže na pogoje v zvezi z dolo?itvijo te družbe za izvajalca univerzalne storitve. Po mnenju Komisije iz sodbe, ki jo je izdalo Kammarrätten i Stockholm (pritožbeno upravno sodiš?e v Stockholmu), jasno izhaja, da se dejavnosti, ki jih opravlja družba Posten AB, razlikujejo od dejavnosti, ki jih opravljajo drugi operaterji na švedskem trgu.

17 Po mnenju Komisije bi Kraljevina Švedska morala izvesti oprostitev iz ?lena 132(1)(a) Direktive 2006/112, ?eprav je ta država ?lanica ocenila, da bi dav?no nevtralnost lažje zagotovila z drugimi ukrepi. V zvezi s tem se sklicuje na sodbo Komisija/Španija (C?204/03, EU:C:2005:588, to?ka 28).

18 Poleg tega Komisija na podlagi sodbe TNT Post UK (C?357/07, EU:C:2009:248) sklepa, da

se s sporno oprostitvijo plačila DDV ne bi kršilo načelo davne nevtralnosti.

19 Nazadnje pojasnjuje, da nikakršno izkrivljanje konkurence – če se domneva, da obstaja – Kraljevine Švedske ne more razbremeniti odgovornosti, da izvede oprostitev iz člena 132(1)(a) Direktive 2006/112, ki se od drugih določb te direktive razlikuje po tem, da je nepogojen. Komisija trdi, da v nasprotju s tem ravno položaj, v katerem vse države članice razen ene izvedejo to oprostitev, lahko povzroči izkrivljanja konkurence na notranjem trgu.

20 Kraljevina Švedska pa trdi, da bi bila oprostitev družbe Posten AB od plačila DDV na podlagi izjeme, ki je določena za javne poštne službe, v nasprotju z Direktivo 2006/112, določbami Pogodbe DEU na področju konkurence in cilji Direktive 97/67.

21 V zvezi s tem trdi, da na Švedskem približno trideset podjetji v enakih finančnih pogojih deluje na poštnem trgu, ki je bil že davno liberaliziran – celo pred pridružitvijo Kraljevine Švedske Evropski uniji – in ki ne vključuje več „javne poštne službe“. Zlasti naj družba Posten AB ne bi več prejela nadomestila države zaradi svojih obveznosti v okviru univerzalne storitve, čeprav to dopušča člen 7(1), drugi stavek, Direktive 97/67.

22 Ta država članica poleg tega navaja, da se švedski trg poštne storitve razlikuje od britanskega, ki je bil preučen v zadevi, v kateri je bila izdana sodba TNT Post UK (C-357/07, EU:C:2009:248), saj so bile na dan razglasitve te sodbe številne poštne službe v Uniji zaupane javnim podjetjem, ki so imela monopol, kar pa naj ne bi več veljalo, odkar je bila s členom 7(1) Direktive 97/67 odpravljena možnost, da se v tem sektorju podelijo izključne ali posebne pravice.

23 V teh okoliščinah Kraljevina Švedska meni, da bi oprostitev družbe Posten AB od plačila DDV pomenila, da se ji v primerjavi z njenimi konkurenti podeli umetna cenovna konkurenčna prednost, ki bi lahko znašala višino veljavne stopnje DDV, in sicer 20 %, s čimer bi se v škodo konkurenca potrošnika zmanjšal konkurenčni pritisk na poštnem trgu. Poleg tega bi taka oprostitev zvišala cene storitev, ki jih za družbo Posten AB izvajajo zunanji sodelavci, saj ta družba pri svojih nakupih ne bi več mogla odbiti vstopnega DDV, kar bi lahko povzročilo reorganizacijo njenih dejavnosti, zato da bi družba zagotovila, da več storitev opravi sama.

24 Ta država članica poleg tega trdi, da se je na Švedskem DDV od vseh poštne storitve plačeval od leta 1993 in da te ureditve ni izpodbijal nihče, razen bančno-zavarovalniškega sektorja, ki je to storil ravno zaradi oprostitve plačila DDV, do katerega je upravičen in ki mu preprečuje, da od poštne storitve, ki jih uporablja, odbije vstopni DDV.

25 Nazadnje trdi, da se ta zadeva primarno nanaša na delovanje poštne trga in da določbe na področju oprostitve DDV niso pomembne za to, da bi ta trg deloval najbolje.

Presoja Sodišča

26 Najprej je treba ugotoviti, da se Kraljevina Švedska opira na Direktivo 97/67, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2008/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. februarja 2008 (UL L 52, str. 3). Vendar zadnjenavedena direktiva v trenutku, ko se je iztekel rok, določen v obrazloženem mnenju, še ni začela veljati. To tožbo je zato treba obravnavati na podlagi Direktive 97/67, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2002/39.

27 Ni sporno, da Kraljevina Švedska meni, da odkar je leta 1993 ukinila monopol svojega zgodovinskega operaterja, na njenem ozemlju ne obstaja več „javna poštna služba“ v smislu Direktive 2006/112 in da zato ne obstaja obveznost, da katerega koli izvajalca poštne službe oprosti plačila DDV. Ta država članica je tako določila, da se za opravljanje storitev vseh izvajalcev poštних storitev in dobav blaga v zvezi z opravljanjem teh storitev plačuje DDV.

28 V zvezi s tem je treba poudariti, da je Sodišče že odločilo, da je treba izraz „javne poštne službe“, ki je uporabljen v členu 13(A)(1)(a) Šeste direktive 77/388 in katerega besedilo je enako besedilu člena 132(1)(a) Direktive 2006/112, razlagati tako, da zajema javne in zasebne izvajalce, ki v državi članici „univerzalno poštne storitev“ v smislu člena 3 Direktive 97/67 zagotavljajo v celoti ali delno (glej v tem smislu sodbo TNT Post UK, C-357/07, EU:C:2009:248, točka 40).

29 Ni pa sporno, da je bila družba Posten AB ob izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju z dne 18. julija 2007, določena za „izvajalca univerzalne poštne storitve“ na Švedskem v smislu Direktive 97/67.

30 Poleg tega iz pisanj Kraljevine Švedske izhaja, da nacionalna zakonodaja v skladu s členom 4(2) Direktive 97/67 družbi Posten AB nalaga posebne obveznosti, katerih namen je zagotoviti, da ta družba jamči za univerzalno poštne storitev v smislu te direktive na celotnem ozemlju te države članice.

31 Iz tega sledi, da je treba družbo Posten AB, ker na Švedskem v celoti ali delno zagotavlja „univerzalno poštne storitev“ v smislu Direktive 97/67, šteti za „javno poštne službo“ v smislu člena 132(1)(a) Direktive 2006/112 ter da je zato treba storitve te družbe, razen prevoza potnikov in telekomunikacijskih storitev, in dobave blaga v zvezi z opravljanjem teh storitev, ki jih zagotavlja kot izvajalec univerzalne storitve, oprostiti plačila DDV.

32 Te ugotovitve ne more ogroziti trditev Kraljevine Švedske, da načelo nevtralnosti nasprotuje razlagi Direktive 2006/112, ki jo predlaga Komisija, ker naj bi se položaj na poštnem trgu v tej državi članici bistveno razlikoval od položaja, ki ga je Sodišče obravnavalo v sodbi TNT Post UK (C-357/07, EU:C:2009:248), saj storitve družbe Posten AB niso drugačne od storitev drugih operaterjev na švedskem trgu.

33 Iz točk od 37 do 39 sodbe TNT Post UK (C-357/07, EU:C:2009:248) namreč izhaja, da se razlika med „javnimi poštnimi službami“ in drugimi operaterji ne nanaša na naravo opravljenih storitev, temveč na dejstvo, da za operaterje, ki zagotavljajo univerzalno poštne storitev v celoti ali delno, velja posebna pravna ureditev, ki obsega specifične obveznosti. Iz točke 30 te sodbe pa izhaja, da take obveznosti za družbo Posten AB dejansko veljajo.

34 Ugotovitve iz točke 31 te sodbe ne ogrozi niti okoliščina, da je bila sodba TNT Post UK (C-357/07, EU:C:2009:248) razglašena po izteku roka za uskladitev švedskega prava, ki je bil določen v obrazloženem mnenju z dne 18. julija 2007.

35 V zvezi s primeri, v katerih obveznost izhaja iz razlage prava Unije, ki jo poda Sodišče, je to sodišče namreč pojasnilo in natančneje določilo pomen in obseg pravila, kakor bi se moralo razumeti in uporabljati od začetka njegove uveljavitve, tako da bi morale države članice od tistega trenutka pravo Unije razlagati in uporabljati tako, kot izhaja iz sodbe Sodišča, pa čeprav je ta poznejša. Drugače velja le, če je Sodišče iz razlogov pravne varnosti za nazaj izjemoma omejilo možnost sklicevanja na takó razlagano pravico zaradi ponovne preužitve pravnih razmerji (glej sodbo Denkvit italiana, 61/79, EU:C:1980:100, točki 16 in 17), kar pa za sodbo TNT Post UK (C-357/07, EU:C:2009:248) ne velja.

36 Zato je treba prvemu očitku, ki ga Komisija navaja v utemeljitev svoje tožbe, ugoditi.

Drugi oitek: nepravilen prenos člena 135(1)(h) Direktive 2006/112

Trditve strank

37 Komisija trdi, da bi Kraljevina Švedska morala dobave poštne znamke po nominalni vrednosti, ki se uporabljajo za poštne storitve na nacionalnem ozemlju, oprostiti plačila DDV.

38 Trdi, da so poštne znamke sredstvo za plačilo poštne storitve in da bi moral v zvezi z njimi obseg predvidene oprostitve vsekakor ustrezati obsegu oprostitve, ki je določena za javne poštne službe.

39 Kraljevina Švedska trdi enako kot Komisija, vendar nasprotno od nje ugotavlja, da ker javne poštne storitve ne bi smele biti oproščene plačila DDV, mora enako veljati za poštne znamke.

Presoja Sodišča

40 Že iz besedila člena 135(1)(h) Direktive 2006/112 izhaja, da morajo države članice dobave poštne znamke po nominalni vrednosti, ki se uporabljajo za poštne storitve na nacionalnem ozemlju, oprostiti plačila DDV.

41 Po drugi strani iz dokumentov v spisu, ki je bil posredovan Sodišču, izhaja, da ob izteku roka, določenega z obrazloženim mnenjem z dne 18. julija 2007, švedska zakonodaja za poštne znamke ni določala oprostitve iz člena 135(1)(h) Direktive 2006/112.

42 Po drugi strani se Kraljevina Švedska v utemeljitev svojega predloga, da naj se ta oitek zavrne, v bistvu omejuje le na trditve, da dobave poštne znamke po nominalni vrednosti, ki se uporabljajo za poštne storitve na nacionalnem ozemlju, ni mogoče oprostiti plačila DDV, ker je treba od dobav blaga v zvezi s storitvami, ki jih izvajajo javne poštne službe, razen telekomunikacijskih storitev in prevoza potnikov, plačati DDV. V točkah od 26 do 32 te sodbe pa je bilo ugotovljeno, da je taka obveznost plačila v nasprotju z določbami člena 132(1)(a) Direktive 2006/112.

43 Zato je treba drugemu očitku ugoditi.

44 Tožba, ki jo je vložila Komisija, je zato v celoti utemeljena.

45 Iz vsega navedenega sledi, da Kraljevina Švedska s tem, da opravljanja storitev javnih poštne službe, razen prevoza potnikov in telekomunikacijskih storitev, in dobav blaga v zvezi z opravljanjem teh storitev ter dobav poštne znamke po nominalni vrednosti, ki se uporabljajo za poštne storitve na nacionalnem ozemlju, ni oprostila plačila DDV, ni izpolnila obveznosti, ki jih ima na podlagi členov 132(1)(a) in 135(1)(h) Direktive Sveta 2006/112/ES.

Stroški

46 V skladu s členom 138 Poslovnika Sodišča se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki. Komisija je predlagala, naj se Kraljevini Švedski naloži plačilo stroškov, in ker ta s predlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

1. Kraljevina Švedska s tem, da opravljanja storitev javnih poštne službe, razen prevoza potnikov in telekomunikacijskih storitev, in dobav blaga v zvezi z opravljanjem teh storitev ter dobav poštne znamke po nominalni vrednosti, ki se uporabljajo za poštne storitve na nacionalnem ozemlju, ni oprostila plačila davka na dodano vrednost, ni izpolnila

obveznosti, ki jih ima na podlagi členov 132(1)(a) in 135(1)(h) Direktive Sveta 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost.

2. Kraljevini Švedski se naloži plačilo stroškov.

Podpisi

* Jezik postopka: švedščina.